

[Undervisningsministeren.]

om, hvorledes man skal gøre det som en nødvendig forudsætning for ikke blot økonomisk, men også social og kulturel fremgang.

Det er derfor for regeringen ganske klart, at samfundet i egen interesse må sætte en betydelig andel af sine ressourcer ind på disse områder. Og det er som et led i denne opfattelse, at dette forslag fremsættes. Det har været et gennemgående træk i folketingets tidligere behandling af disse problemer, og det er nu også stærkt understreget af planlægningsrådet, at en løsning af de tre bestående universiteters forhold er den mest presserende opgave.

I Odense må der tilvejebringes lokaler til det universitet, som er startet i henhold til loven af 1964. I Århus er de fleste bygninger af nyere dato, men rammerne for Århus universitets virksomhed er sprængt, og i København er situationen den, at en lang række lokaler er utidssvarende, og dette universitet må som det mest specialiserede og på grund af befolkningsfordelingen bære hovedbyrden af den stigende tilgang af studerende.

Regeringen har derfor fundet det bydende nødvendigt allerede i denne folketingssamling at få fastlagt en bevillingsramme, som kan sikre disse universiteters udbygning til midten af næste årti — uanset at der, ikke mindst for Københavns Universitet, foreligger en række forudsætninger, som endnu ikke er klarlagt. Der er bred enighed om, at de lægevidenskabelige undervisnings- og forskningsinstitutter ved Københavns Universitet fortsat må placeres i området omkring Rigshospitalet, og Blegdamshospitalet er erhvervet netop med henblik herpå. Tilsvarende bør visse af de biologiske fagområder fortsat være placeret i området ved Nørre Fælled og den botaniske have. Sammenhængende hermed er det forudsat, at den naturhistorisk-geografiske faggruppe overtager Polyteknisk Lærestalts hidtidige lokaler ved Sølvtorvet og på Øster Vold.

Det er også en udbredt opfattelse, at man ikke kan basere de humanistiske, dette ord taget i vid forstand, fagområders fremtid på en „indre byplan“. Der er derfor nedsat et snævert udvalg med repræsentanter for undervisningsministeriet, Københavns kommune og boligministeriet med henblik på

at belyse de senest opståede muligheder i København. Resultatet forudsættes at foreligge i løbet af sommeren, således at der i næste folketingssamling vil kunne foreligge forslag om planerne for den videre udbygning af Københavns Universitet og dermed hørende arealerhvervelser.

Jeg finder det væsentligt i forbindelse med dette lovforslag også at fremhæve universiteternes betydning som forskningsinstitutioner. Forskningen er nødvendig allerede af hensyn til undervisningens standard, men har herudover sin selvstændige betydning. Det er i alle lande i øjeblikket et mål i sig selv at udbygge forskningen, hvis værdi for samfundsudviklingen bliver stadig mere åbenbar. Det skal derfor understreges, at det er vigtigt at skaffe plads til de mange nye studerende, der melder sig til uddannelserne, men at det også er vigtigt, at forskningen stadig sikres rimelige arbejdsvilkår.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Landbrugsministeren (Peter Larsen): Her ved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

Ved lovforslaget søges de fornødne midler til gennemførelse af udlånsvirksomheden til det nævnte formål stillet til rådighed for finansåret 1968-69.

Lovforslaget har været fremsat i folketinget den 8. december 1967 (sp. 2176-2177), men nåede ikke at blive behandlet, inden valget blev udskrevet. Forslaget fremsættes nu på ny med følgende ændringer:

I det forslag, der blev fremsat i folketinget den 8. december 1967, var rådighedsbeløbet til udlån foreslået fordelt således, at 23 mill. kr. stilledes til rådighed efter reglerne i kap. IV til opførelse af arbejderboliger for arbejdernes regning, medens 2 mill. kr. foresloges stillet til rådighed efter reglerne i kap. VI til opførelse af arbejderboliger for landmandens regning. Jeg har imidlertid fundet det rigtigst, at rådighedsbeløbet ligesom i finansåret 1967-68 fordeles således, at 22 mill. kr. stilles til rådighed efter reglerne i kap. IV og 3 mill. kr. efter kap. VI.

I § 5 er renten for lån efter kap. IV forhøjet fra en effektiv rente på 3½ pct. p. a. til 5 pct. p. a. Under hensyn til den ændring,

[Landbrugsministeren.]

der i årenes løb er sket i arbejdernes lønmæssige forhold, findes det rimeligt at tilnærme renten for disse lån til renten på det almindelige lånemarked.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i folketinget.

Endvidere har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om udlån til yngre landmænd.*

Efter 1967-loven om udlån til yngre landmænd kan der ydes kursudligningslån til landmænd, der for første gang erhverver en landbrugsejendom efter 1. april 1967.

Endvidere kan der i hvert af finansårene 1967-68 og 1968-69 ydes 5 mill. kr. i tilskud til landmænd, der har erhvervet en ejendom i finansårets løb og opfylder de personlige betingelser med hensyn til alder og praktisk og teoretisk landbrugsuddannelse, der er opstillet for at opnå kursudligningslån.

De 2 × 5 mill. kr. fordeles blandt ansøgerne efter forholdet mellem handelsværdierne af de af dem erhvervede ejendomme.

Ved forhandlingerne mellem regeringen og landbruget om forbedring af likviditeten er der opnået enighed om, at der er behov for yderligere støtte til yngre landmænd, idet landmænd, der har nyetableret sig gennem de senere år, har været særlig ramt af vanskeligheder på grund af det høje renteniveau og de høje ejendomspriser med lavere indtægter særlig ved husdyrholdet.

Den foreslåede støtteordning tilgodeser landmænd, der for første gang har overtaget en landbrugsejendom i perioden fra 1. januar 1961 til 31. marts 1968, var under 40 år ved denne ejendoms overtagelse, stadig ejer og driver en landbrugsejendom og har landbrug som hovederhverv.

Når ordningen også dækker en del af perioden for den gældende tilskudsordning, skyldes det dels, at kravet om teoretisk uddannelse har udelukket ikke så få unge landmænd fra tilskud, og dels, at kendskabet til 1967-loven først nu synes at være trængt igennem.

Som det fremgår af lovforslaget, kan man ikke få tilskud både efter den gældende og den foreslåede ordning.

Efter den foreslåede tilskudsordning kan ansøgeren siden nyetableringen have skiftet ejendom, og hvis han stadig har den samme ejendom, har han ofte forbedret den.

Tilskuddet udmåles derfor som en procentsats af den skattemæssige værdi for skatteåret 1968-69 af ansøgerens nuværende landbrugsejendom med tillæg af besætning eksklusive pelsdyr, dog højst af 600.000 kr.

Procentsatsen stiger, jo senere første-gangsetableringen finder sted, idet den for 1961 er 1/2 pct. og derefter gradvis stiger til 1 1/2 pct. i 1967-68.

Det er tanken, at der kun skal være tale om en engangsforanstaltning, og provenukravet kan anslås til mellem 20 og 25 mill. kr.

Idet jeg i øvrigt skal henviser til bemærkningerne til lovforslaget, anbefaler jeg herved lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Sigs-gaard): Hermed har jeg den ære for folketinget at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af valgretsaldere og myndighedsaldere.*

Angående begrundelsen for forslaget skal jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager det.

Jeg anbefaler forslaget til tingets velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Holger Hansen): Jeg tillader mig herved for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om statslån til haglskaderamte frugtavlere, gartnere og landmænd.*

Ved haglskadekatastrofen natten mellem den 25. og 26. juni 1967 rammes den nordlige del af Falster, Bogø og den vestlige del af Møn af et uvejr, hvis lige vel næppe er set i Danmark i mange år. På mange ejendomme var al vækst totalt ødelagt, og den skade, der opgjordes, var ikke bare for den enkelte skaderamte, men for hele egnen af en sådan størrelsesorden, at man måtte befrygte en økonomisk krise i disse områder.

Heldigvis havde de allerfleste ejendomme forsikret, men alligevel måtte de fleste konstatere store tab.

Tilbage er en gruppe frugtavlere, gartnere og landmænd, der ikke havde forsikret. For